

Snubač.

Šala v enem dejanju. Ruski spisal Anton Čehov.

O s e b e:

Štefan Štefanovič Čubukov, grajščak.

Natalija Štefanovna, 25letna hči njegova.

Ivan Vasiljevič Lomov. Čubukovu sosed, zdrav, dobro rejen, toda zelo sumljiv grajščak.

Dejanje se vrši v hiši Čubukova.

Soba za goste v hiši Čubukova.

I.

Čubukov in Lomov (vstopi v fraku in belih rokavicah).

Čubukov (gredoč mu naproti). Golobček, koga vidim! Ivan Vasiljevič! Zelo me veseli! (stiska mu roko). Aj, kakšno iznenadenje, mamica . . . Kako se imate?

Lomov. Hvala! A vi, kako se imate vi?

Čubukov. Živimo polagoma, moj angel, ker nas spremlja vaša molitev in drugo. Sedite, pokorno vas prosim . . . Glejte, moj dragi, ni dobro pozabiti soseda. Golobček, zakaj pa vi danes tako ofisialno? V fraku, v rokavicah in tako dalje. Nemara ste kam namenjeni, moj dragoceni?

Lomov. Ne, jaz prihajam samo k vam, čislani Štefan Štefanovič.

Čubukov. Torej čemu v fraku, moj dragi? Vprav kakor bi šli na novega leta dan v posete!

Lomov. Veste li, kaj me je prignalo k vam (prime ga pod pazduho). Prišel sem k vam, čislani Štefan Štefanovič, da vas vzne-mirjam z eno prošnjo. Večkrat sem že imel čast, prositi vas pomoči, toda vi ste zimerom, tako rečeno . . . toda jaz, oprostite, sem zbegan. Napijem se vode, čislani Štefan Štefanovič (pije vodo).

Čubukov (na stran). Denarja je prišel prosit! Ne dam! (Njemu) Kaj vas je prignalo, predragi?

Lomov. Ali vidite, Čislani Štefanič . . . nikakor, Štefan Či-slanič . . . to je, jaz sem grozno zbegan, kakor izvolite videti . . . Z eno besedo, vi edini samo mi morete pomagati, dasiravno končno jaz nisem zaslužil tega in . . . in nimam pravice računati na vašo pomoč.

Čubukov. Oh, govorite brez okoliščin, predragi! Povejte naravnost! Nu?

Lomov. Takoj . . . V tem trenotku. Stvar je ta-le: Prišel sem prosit za roko vaše hčerke Natalije Štefanovne.

Čubukov (veselo). Predragi Ivan Vasiljevič! Ponovite to še enkrat. Jaz nisem prav slišal.

Lomov. Imam čast prositi . . .

Čubukov (seže mu v besedo). Golobček moj . . . Zelo me veseli in tako dalje . . . Glejte, namreč in temu podobno (objameta se in poljubita). Tega sem si že davno želel. To je bila moja vsakdanja želja (otare si solzo). Jaz sem vas zmerom ljubil, moj angel, kakor svojega sina. Bog daj vama obema sovet, ljubezen in tako dalje, jaz sem si zelo želel . . . Čemu neki stojim kakor štor? Osupel sem, povsem osupel! Oh, jaz od duše . . . Pojdem, pozovem Natalijo in temu podobno.

Lomov (globoko ganjen). Čislani Štefan Štefanič, kakor vi pravite, smem jaz računiti na vaše soglasje?

Čubukov. Takšen lep človek in — ona naj bi se ne strinjala! Zaljubljena je kakor mačka in tako dalje . . . Takoj! (otide).

II.

Lomov (sam).

Lomov. Hladno je . . . Ves se tresem kakor pred skušnjo. Glavna stvar — treba se je odločiti. Ako človek dolgo misli, omahuje, se mnogo razgovarja ter čaka ideala ali prave ljubezni, pa se nikdar ne oženi . . . Brr! . . . Hladno je! Natalija Štefanovna je odlična gospodinja, tudi lepote in izobrazbe ji ne manjka . . . Česa drugega mi je še treba? Toda radi vznemirjenja mi je že začelo šumeti v ušesih (pije vodo). A ženiti pa se le moram . . . Prvič imam že petintrideset let, kar je, tako rečeno, kritična starost. Drugič mi je potrebno pravilno, regularno življenje . . . Boleham na napaki srca, ki mi ne-prestano hudo utriplje; vrhutega sem vročekrvnen ter se zmerom grozno vznemirjam . . . Kar iznenadoma se mi začno tresti ustnice, in na desnem sencu mi skačejo živci . . . Toda najgroznejše so še — moje sanje. Komaj da ležem v postelj ter nameravam zaspati, kar me nakrat na levi strani nekaj dregne in sune naravnost v ramo in v glavo . . . Skočim pokoncu kakor blazen, grem nekekrati sem-tertja in zopet ležem; toda komaj nekoliko zadremljem, kar se prejšnje rezanje ponovi znovič. In to kakih dvajsetkrat . . .

III.

Natalija Štefanovna in Lomov.

Natalija Štefanovna (vnide). Nu, evo! To ste vi, oče pa je dejal: pojdi, kupec je prišel z blagom! Zdravstvujte, Ivan Vasiljevič!

Lomov. Zdravstvujte, čislana Natalija Štefanovna!

Natalija Štefanovna. Oprostite, da me najdete v tej opravi. Prebiramo grah za sušenje. Zakaj vas tako dolgo ni bilo k nam? Sedite . . . (on sede). Hočete zajtrkovati?

Lomov. Ne, hvala! Sem že zajtrkovoval.

Natalija Štefanovna. Ali pušte? . . . Tu so šibice . . . Vreme imamo lepo, včeraj pa je tako lilo, da delavci ves dan niso ničesar delali. Koliko kop ste vi nakosili? Jaz, pomislite, sem dala pokositi ves travnik, sedaj pa mi to ni ljubo, ker se bojim, da bi mi seno ne segnilo. Bolje bi bilo še počakati. Toda kaj je to? Vi, kakor vidim, imate na sebi frak! Kakšna novost! Greste li na ples, ali kaj? Vrhutega ste se prav zredili . . . Pa res, čemu ste se tako nališpali?

Lomov (zbegan). Ali vidite, čislana Natalija Štefanovna . . . Stvar je ta-le. Sklenil sem prositi vas, da me zaslišite . . . Končno, vi se začudite in celo razsrdite, toda jaz . . . (na stran). Grozno hladno je!

Natalija Štefanovna. Kaj imate pravzaprav? (odmor) Nu?

Lomov. Hočem to povedati v kratkem. Vam, čislana Natalija Štefanovna, je znano, da imam jaz že dolgo, da, od svojih otročjih let čast poznati vašo rodbino. Moja rajna teta in njen soprog, za katerima sem, kakor vam je znano, jaz podedoval zemljišče, sta vsekdar z globokim spoštovanjem govorila o vašem očetu in o rajni materi. Rod Lomovih in rod Čubukovih sta se zmerom nahajala v prijateljskih, da, moči je celo reči, v sorodnih odnošajih. Vrhutega pa, kakor vam je znano, se moje zemljišče tesno dotiče vašega. Ako se izvolite spomniti, se moja Volovja Luža¹⁾ tesno dotiče vašega brezovnjaka.

Natalija Štefanovna. Oprostite, da vas oviram. Vi pravite »moja Volovja Luža« . . . Ali je mar ona vaša?

Lomov. Moja je!

Natalija Štefanovna. Nu, kaj še! Volovja Luža je naša, ne pa vaša.

Lomov. Ne, moja, čislana Natalija Štefanovna!

¹⁾ neki travnik.

Natalija Štefanovna. To mi je nekaj novega. Odkod je ona vaša?

Lomov. Kako odkod? Jaz govorim o oni Volovji Luži, ki leži kakor klin med vašim brezovnjakom in Požganim blatom.

Natalija Štefanovna. Nu, da, da . . . Ona je naša.

Lomov. No, vi se motite, čislana Natalija Štefanovna — ona je moja.

Natalija Štefanovna. Spomnite se, Ivan Vasiljevič! Kdaj je ona postala vaša?

Lomov. Kako kdaj? Kolikor se spominjam, je ona zmerom bila naša.

Natalija Štefanovna. Nu, glejte si, dokažite to!

Lomov. Iz pisem je to razvidno, čislana Natalija Štefanovna. Za Volovjo Lužo se je vršil nekoč preprič — to je resnica; toda sedaj je znano vsem, da je ona moja. A tu je preprič nepotreben. Poglejte le, babica moje tete je oddala to Lužo na nedoločen čas v brezplačno rabo kmetom vašega očeta za to, da so oni žgali za njo opeko. Kmetje vašega deda so rabili brezplačno to Lužo štiri deset let ter se privadili smatrati jo za svojo, potem pa, ko je napočil čas . . .

Natalija Štefanovna. Temu ni tako, kakor vi pripovedujete! Moj ded in moj praded sta bila uverjena, da njuno zemljišče sega do Požganega blata, to pomeni, da je Volovja Luža bila naša. Čemu se tu prepričati? — ne razumem. To je naravnost zoprno!

Lomov. Jaz vam pokažem pisma, Natalija Štefanovna!

Natalija Štefanovna. Ne, vi se le šalite, ali pa ste me prišli dražiti . . . Kakšno iznenadenje! Mi rabimo to zemljišče že skoro tristo let, tu pa nakrat čujemo, da ta zemlja ni naša! Ivan Vasiljevič, oprostite, toda celo svojim ušesom ne verjamem . . . Meni ni mnogo mar za to Lužo. Tam je vsega zemljišča pet desetin, ki je vredno okroglih tristo rubljev, toda mene vznemirja krivica. Govorite, kar vam je drago, toda krivice jaz trpeti ne morem.

Lomov. Poslušajte me, prosim vas! Kmetje deda vašega očeta, kakor sem že imel čast povedati vam, so žgali za babico moje tete opeko. Tetina babica, hoteč jim ugrediti . . .

Natalija Štefanovna. Ded, babica, teta . . . jaz tu ničesar ne razumem. Luža je naša — to je vse!

Lomov. Moja!

Natalija Štefanovna. Naša! Četudi vi dva dni dokazujete, četudi oblecete petnajst frakov, ona je vendarle naša, naša, naša! . . .

Vašega kaj jaz niti nočem, svojega izgubiti pa tudi ne maram . . .
Kakor vam je ugodno!

Lomov. Jaz, Natalija Štefanovna, Luže ne potrebujem, toda iz principa . . . Ako vam je ugodno, izvolite reči, in jaz vam jo podarim!

Natalija Štefanovna. Jaz sama vam jo morem podariti, ker je moja . . . Vse to pa je, da se milo izrazim, kaj čudno, Ivan Vasiljevič! Doslej smo vas smatrali za dobrega soseda in prijatelja; v prošlem letu smo vam posodili svojo mlatilnico, vsled česar smo sami omlatili žito šele v novembру, vi pa ravnate z nami kakor s cigani. Ponujate mi v dar mojo zemljo. Oprostite, tako ne ravnajo sosedje! Po mojem mnenju je to celo drznost, ako hočete . . .

Lomov. Po vašem mnenju, kaj ne, sem jaz nekak usurpator? Gospa, nikdar se še nisem polastil tuje zemlje ter tudi ne dovolim dolžiti me česa takega . . . (urno gre k steklenici ter pije vodo). Volovja Luža je moja!

Natalija Štefanovna. Ni res, naša!

Lomov. Moja!

Natalija Štefanovna. Ni res! Jaz vam to dokažem. Še danes pošljem svoje kosce na to Lužo!

Lomov. Kaj?

Natalija Štefanovna. Še danes pojdejo tjakaj moji kostci!

Lomov. A jaz jim dam po hrbtul

Natalija Štefanovna. Ne predrznite se!

Lomov (prime se za srce). Volovja Luža je moja! Ali razumete? Moja!

Natalija Štefanovna. Ne kričite, prosim vas! Smete pa kričati, da postanete hripavi od tega domá, tukaj pa, prosim vas, da ohranite zmernost!

Lomov. Ako bi, gospa, ne imel tega strašnega, mučnega utripanja srca, ako bi mi živci ne skakali na sencih, pa bi se pomnila nekoliko drugače! (kriči). Volovja Luža je moja!

Natalija Štefanovna. Naša!

Lomov. Moja!

Natalija Štefanovna. Naša!

Lomov. Moja!

IV.

Prejšnja in Čubukov.

Čubukov (vnide). Kaj imata? Radi česa kričita?

Natalija Štefanovna. Oče, pojasni, prosim te, temu gospodu, komu pripada Volovja Luža: nam ali njemu?

Čubukov (njemu). Moj dragi, Luža je naša!

Lomov. Oprostite, Štefan Štefanič, odkod je ona vaša? Bodite vsaj vi trezno misleč človek! Babica moje tete je oddala Lužo v začasno, brezplačno rabo kmetom vašega deda. Kmetje so rabili zemljišče štirideset let ter se privadili k njemu kakor k svojemu; ko je pa napočil čas . . .

Čubukov. Dovolite, predragi . . . Vi ste pozabili, da kmetje niso plačali zemlje naši babici radi tega, ker se je tačas vršil za Lužo prepir in tako dalje . . . Sedaj pa vsak pes ve, namreč to, da je ona naša. Vi očividno mape niste videli.

Lomov. A jaz vam dokažem, da je ona moja!

Čubukov. Ne dokažete, moj dragi!

Lomov. Pač, dokažem!

Čubukov. Predragi, čemu kričite tako? S kričanjem namreč ničesar ne dokažete. Jaz si vašega ne želim, svojega odstopiti pa tudi nisem voljan. Po katerem zakonu? Ako le pride do tega, moj dragi, da ste vi namenjeni prepirati se za Lužo in tako dalje, pa jo jaz rajši podarim kmetom nego vam. Taka je!

Lomov. Ne razumem! Kakšno pravico imate podariti komu tujo last?

Čubukov. Dovolite mi vendar izvedeti, ali imam pravico, ali ne! Glejte namreč, mladi človek, jaz nisem navajen, da bi govorili z menoj tako in tako dalje. Jaz, mladi človek, sem dvakrat starejši od vas ter vas prosim govoriti z menoj brez vznemirjenja in temu podobno.

Lomov. Ne, vi mene smatrate naravnost za bedaka ter se mi posmehujete! Mojo zemljo imenujete svojo, pa še zahtevate, naj bi bil jaz hladnokrvni ter govoril z vami po človeško! Dobri sosedje ne ravnajo tako, Štefan Štefanič! Vi niste sosed, marveč usurpator!

Čubukov. Kaj? Kaj ste rekli?

Natalija Štefanovna. Oče, takoj pošlji na Lužo kosce!

Čubukov (Lomovu). Kaj ste rekli, milostljivi gospod?

Natalija Štefanovna. Volovja Luža je naša, in jaz ne odstopim, ne odstopim, ne odstopim!

Lomov. Bomo videli. Jaz vam po sodišču dokažem, da je ona moja.

Čubukov. Po sodišču? Lahko greste na sodišče, milostljivi gospod, in temu podobno! Le idite! Jaz vas poznam, vi ste namreč samo čakali trenotka, da začnete pravdo in tako dalje . . . Spletkar! Ves vaš rod je bil prepirljiv! Ves!

Lomov. Prosim, ne onečaščujte mojega rodu. V rodu Lomovih so bili sami pošteni ljudje ter ni bilo nikogar, ki bi se nahajal v rokah sodišča vsled zapravljinosti kakor vaš ded!

Čubukov. A v vašem Lomovskem rodu so bili sami norci!
Natalija Štefanovna. Vsi, vsi, vsi!

Čubukov. Vaš ded je bil pijanec, a mlajša teta, namreč Nastazija Mihajlovna, je zbežala s stavbarjem in tako dalje . . .

Lomov. A vaša mati je bila grbava (prime se za srce). V boku me je dregnilo . . . V glavo sunilo . . . Očetje! . . . Vode!

Čubukov. A vaš oče je bi kvartač in požeruh!

Natalija Štefanovna. A teta je bila klepetulja, kakršnih je malo!

Lomov. Leva noga mi je umrla . . . A vi ste spletkar . . . Oh, srce! . . . Sedaj nobenemu ni več tajno, da ste vi pred volitvami pod . . . V očesih so iskre . . . Kje je moj klobuk?

Natalija Štefanovna. Podlo! Nepošteno! Grdo!

Čubukov. A vi sami namreč ste zloben, licemerski in kovaren človek! Da!

Lomov. Tako, moj klobuk . . . Srce . . . Kam naj grem? Kje so duri? Oh! . . . Zdi se mi, da umiram . . . Noga se kar vleče za menoj . . . (gre k vratom).

Čubukov (za njim). Da več ne prestopi vaša noga mojega praga!

Natalija Štefanovna. Pojdite tožit! Bomo videli!

(Lomov omahujoč odide).

V.

Čubukov in Natalija Štefanovna.

Čubukov. Vraga! (hodi razburjen).

Natalija Štefanovna. Kakšen lopov! Pa še naj zaupa potem človek dobrim sošedom!

Čubukov. Odurnež! Grašno strašilo!

Natalija Štefanovna. Pravcat izvržek. Osvojil si je tuje zemljišče, pa se še predrzne prepirati se.

Čubukov. In to strašilo, ta kokošja slepota si še drzne celo priti snubit in tako dalje! A? Snubit!

Natalija Štefanovna. Kako snubit?

Čubukov. Kajpada! Prišel je radi tega, da bi te snabil.

Natalija Štefanovna. Snabil? Mene? Čemu mi tega niste povedali poprej!

Čubukov. In frak je navlekel nase radi tega? Pravcata klobasa! Smrček!

Natalija Štefanovna. Mene? Snubit? Oh! (pade na naslanjač in stoče). Pokličite ga! Pokličite! Oh! Pokličite!

Čubukov. Koga naj pokličem?

Natalija Štefanovna. Urno, urno! Slabo mi je! Pokličite! (ihti).

Čubukov. Kaj je to? Kaj ti je? (prime se za glavo). Nesrečen človek sem! Ustrelim se! Obesim se! Zamučili so me!

Natalija Štefanovna. Umiram! Pokličite!

Čubukov. Fej! Tako! Ne tuli! (oddirja).

Natalija Štefanovna (sama, stoče). Kaj smo napravili! Poklicati ga! Poklicati!

Čubukov (priteče). Tako pride in tako dalje, zlodej ga vzemi! Uf! Govori sama že njim, jaz si namreč tega ne želim . . .

Natalija Štefanovna (stoče). Pokličite ga!

Čubukov (kriči). On že prihaja, pravim ti. O, kakšen mučen posel, Stvarnik moj, biti oče odrasle hčerke! Ubijem se! Gotovo se ubijem. Ozmerjala sva človeka, osramotila, zapodila, a vse to ti . . . ti!

Natalija Štefanovna. Ne, ti!

Čubukov. Jaz nisem kriv, evo ga! (pri vratih se prikaže Lomov). Nu, razgovarjajta se sama! (odide).

VI.

Natalija Štefanovna in Lomov.

Lomov (onemogel vnide). Strašno mi utriplje srce . . . Noga mi je ohromela . . . v boku me drega . . .

Natalija Štefanovna. Oprostite, vi ste se razgreti, Ivan Vasiljevič . . . Sedaj se šele spominjam: Volovja Luža je pravzaprav vaša.

Lomov. Strašno mi utriplje srce . . . Moja Luža . . . Na obeh trepalnicah mi skačejo živci . . .

Natalija Štefanovna. Luža je vaša . . . Sedite . . . (on sede). Midva oba nimava prav . . .

Lomov. Jaz sem iz principa . . . Meni ni toliko za zemljo, kolikor za princip . . .

Natalija Štefanovna. Zlasti princip . . . Dovolite, da se pomeniva kaj drugega.

Lomov. Tem bolje, ker jaz imam dokaze. Babica moje tete je dala kmetom deda vašega očeta . . .

Natalija Štefanovna. Bodи, bodи po vašem . . . (na stran). Ne vem, s čim bi pričela . . . (njemu). Kmalu se prične lov.

Lomov. Na divje kure, čislana Nataliju Štefanovna. Po žetvi menim začeti. Oh, ali ste slišali? Pomislite, kakšno nesrečo imam! Moj Ugodaj, katerega ste poznali, je ohromel.

Natalija Štefanovna. Kakšna žalost! Vsled česa?

Lomov. Ne vem. Bržkone si je izpalnil nogo, ali pa so ga drugi psi obgrizli . . . (vzdiše). Moj najboljši pes, da ne omenjam denarja! Saj sem Mironovu dal 125 rubljev zanj.

Natalija Štefanovna. Preplačali ste ga, Ivan Vasiljevič!

Lomov. A po mojem mnenju je to še po ceni. Prekrasen pes.

Natalija Štefanovna. Oče je dal za svojega Otkataja 85 rubljev, in za koliko je Otkataj boljši od vašega Ugadaja!

Lomov. Otkataj je boljši od Ugadaja? Kaj vi govorite? (smeje se). Otkataj je boljši od Ugadaja!

Natalija Štefanovna. Kajpada je boljši! Otkataj, resnica, je mlad, ni se še povsem razvil, toda po tacah in po rasti ga nima niti Volčanecki boljšega.

Lomov. Dovolite, Natalija Štefanovna, toda vi ste pozabili, da je on hrt, a hrt je zmerom slab lovec!

Natalija Štefanovna. Hrt? Sedaj prvič čujem to!

Lomov. Zagotavljam vam, spodnjo čeljust ima krajšo od gornje.

Natalija Štefanovna. Vi ste merili?

Lomov. Meril sem. Za gonjo je kajpada primeren, toda ako bi trebalo zagrabit, pa bi komaj . . .

Natalija Štefanovna. Prvič je naš Otkataj dobrega plemena; on je sin Zapregaja in Stameske, vi pa za svojega črnopega ne poizveste, kakega rodu je . . . Vrhutega je že star in pohabljen kakor stara kobila . . .

Lomov. Star je, pa ga še za pet vaših Otkatajev ne dam . . . Ali je mogoče? Ugadaj je — pes, Otkataj pa . . . smešno bi bilo, pričkati se o tem. Takega, kakor je vaš Otkataj, najdete pri vsakem lovcu. Četrtna one vsote — bi bila dovolj lepa cena zanj

Natalija Štefanovna. V vas, Ivan Vasiljevič, tiči danes nekak prepirljiv bes. Poprej ste si vtepli v glavo, da je Luža vaša, sedaj pa, da je Ugadaj boljši od Otkataja. Jaz nimam rada, ako človek ne govorí to, kar misli. Saj vi dobro veste, da je Otkataj stokrat boljši od vašega — tega bedastega Ugadaja. Čemu trdite nasprotno?

Lomov. Že vidim, Natalija Štefanovna, da me smatrate za slepca, ali pa bedaka. Toda pomnite, da je vaš Otkataj hrt.

Natalija Štefanovna. Ni res!

Lomov. Hrt!

Natalija Štefanovna (kriči). Ni res!

Lomov. Čemu tako kričite, gospica?

Natalija Štefanovna. Čemu pa vi govorite budalosti? To je žalostno. Vašega Ugadaja je treba ustreliti, vi pa ga primerjate z Otkatajem!

Lomov. Oprostite, jaz ne morem nadaljevati tega pričkanja. Imam srčno napako.

Natalija Štefanovna. Zapazila sem, da se tisti lovci najbolj pričkajo, ki najmanj razumejo.

Lomov. Gospica, prosim vas, umolknite... Meni poči srce... (kriči). Umolknite!

Natalija Štefanovna. Ne umolknem, dokler vi ne priznate, da je Otkakaj stokrat boljši od vašega Ugadaja!

Lomov. Stokrat slabši je! Naj bi poginil ta vaš Otkataj! Senci... oči... rama...

Natalija Štefanovna. A vašemu bedastemu Ugadaju ni treba niti poginiti, ker je že tako — mrha!

Lomov (jokaje). Umolknite! Meni poči srce!

Natalija Štefanovna. Ne umolknem!

VII.

Prejšnja in Čubukov.

Čubukov (vnide). Kaj še?

Natalija Štefanovna. Oče, povej odkritosrčno po vesti, kateri pes je boljši: — naš Otkataj, ali njegov Ugadaj?

Lomov. Štefan Štefanovič, prosim vas, povejte mi samo eno: ali je vaš Otkataj hrt ali ne? Da, ali ne?

Čubukov. Ko bi tudi bil? Ali je to tako važno! Vsled tega pa v vsem okraju ni boljšega psa in tako dalje.

Lomov. Nu, saj je moj Ugadaj boljši? Po vesti!

Čubukov. Ne vznemirjajte se, predragi... Dovolite... Vaš Ugadaj, glejte namreč, ima svoje dobre lastnosti... On je čistokrvni, na krepkih nogah, okrogel v bedrih in temu podobno. Toda ta pes, ako hočete vedeti, moj dragi, ima dve stvarni napaki: on je star ter ima kratek gobec.

Lomov. Oprostite, imam srčno napako... Naštejem fakta... Izvolite se spomniti, v Maruskinski goščavi je moj Ugadaj šel z grofovim Razmahajem čisto navštric, vaš Otkataj pa je ostal za celo vrsto zadaj!

Čubukov. Ostal je, a to radi tega, ker ga je grofov gonjač oplazil z bičem.

Lomov. Drug dokaz: Vsi psi dreve za lisico, samo vaš Otkataj je pobrusil pete!

Čubukov. Ni res! .. Golobček, jaz sem' vročekrvен in vprav radi tega vas prosim pretrgati to pričkanje. Udaril ga je radi tega, ker vsi nevoščljivo zro na tujega psa . . . Da! Nevoščljivi so vsi! Tudi vi, gospod, niste brez greha! Glejte namreč, bržko zapazite, da je kak pes boljši od vašega Ugadaja, pa takoj začnete to . . . to samo . . . in temu podobno . . . Saj jaz pomnim vse!

Lomov. Tudi jaz pomnim!

Čubukov (dražeč ga). Tudi jaz pomnim . . . A kaj vi pomnите?

Lomov. Utripanje srca . . . Noga mi je umrla . . . Ne morem.

Natalija Štefanovna (dražeč ga). Utripanje srca . . . Kakšen lovec ste? Vi morate ležati v kuhinji na peči ter pobijati ščurke, ne pa preganjati lisice! Utripanje srca! . .

Čubukov. Pa res, kakšen lovec ste? S tem svojim srčnim utripanjem namreč morate sedeti doma, ne pa gugati se na sedlu. Dobro bi se imeli lovci, vi pa pridete mednje samo radi tega, da se pričkate, da tuje pse ovirate in tako dalje. Vročekrven sem, torej opustiva ta razgovor. Vi nikakor, vidite namreč, niste lovec!

Lomov. Ali ste pa vi lovec? Vi greste na lov samo radi tega, da se grofu laskate ter kujete spletke . . . Srce! . . . Vi ste spletkar!

Čubukov. Kaj? Jaz sem spletkar? (kriči). Umolknite!

Lomov. Spletkar!

Čubukov. Fantalin! Kužek!

Lomov. Stara podgana! Jezuit!

Čubukov. Umolknji, če ne, pa te ustrelim kakor jerebico! Neslanež!

Lomov. Vsem je znano, da . . . oh, srce! da je vaša pokojna žena vas tepla . . . Noga . . . senci . . . iskre . . . Padam, padam! . .

Čubukov. A tebe ima soberica v svoji oblasti!

Lomov. Evo, evo, evo . . . počilo je srce! Rama se mi je odtrgala . . . Kje je moja rama? . . . Umiram (omahne na naslanjač). Zdravnika! (omedli).

Čubukov. Fantalin! Mlekoses! Neslanež! Slabo mi je! (pije vodo). Slabo!

Natalija Štefanovna. Kakšen lovec ste? Vi niti na konju ne znate sedeti! (očetu). Oče! Kaj je že njim? Oče! Poglej, oče! (potrese ga). Ivan Vasiljevič! Umrl je!

Čubukov. Slabo mi je! . . . Sapa mi zastaja! . . . Zraka!

Natalija Štefanovna. Umrl je (potresa Lomova za rokav). Ivan Vasiljič! Ivan Vasiljič! Kaj smo mu napravili! Umrl je! (omahne na naslanjač). Zdravnika, zdravnika! (ihti).

Čubukov. Oh! . . . Kaj je to? Kaj ti je?

Natalija Štefanovna (stoče). Umrl je! . . . Umrl!

Čubukov. Kdo je umrl (pogleda Lomova). Zares je umrl! Očetje! Vode! Zdravnika! (dvigne kozarec Lomovu k ustom). Izpijte . . . Ne, ne piye . . . To pomeni, umrl je in temu podobno . . . Nesrečen človek sem! Zakaj si še nisem pognal krogle v bučo? Zakaj se doslej še nisem ubil? Česa neki pričakujem? Dajte mi nož! Dajte mi samokres! (Lomov se zgane). Oživlja se, očividno . . . Izpijte vode! . . . Tako . . . Tako . . .

Lomov. Iskre . . . megla . . . Kje sem?

Čubukov. Ženite se čim urneje in odidita k zlodeju! Ona je soglasna! (združi roko Lomova in svoje hčerke). Ona je soglasna in temu podobno. Blagoslavljam vaju in tako dalje. Samo dajta mi enkrat mir!

Lomov. A? Kaj? (vstaja). Koga?

Čubukov. Ona se soglaša. Nu? Poljubita se in . . . in vrag bodi z vama!

Natalija Štefanovna (stoče). On je živ . . . Da, da, jaz sem pripravljena . . .

Čubukov. Poljubita se!

Lomov. A? koga? (poljubita se z Natalijo Štefanovno). Zelo mi je ljubo . . . Dovolite, za kaj pojde tu? Oh, da, razumem . . . Srce . . . iskre . . . Srečen sem, Natalija Štefanovna! (poljubi ji roko). Noga mi je umrla . . .

Natalija Štefanovna. Jaz . . . jaz sem tudi srečna . . .

Čubukov. Vprav, kakor bi se mi gora zvalila s pleč . . . Uf!

Natalija Štefanovna. Nu . . . vsekakor se strinjajte vsaj sedaj: Ugadaj je slabši od Oktataja.

Lomov. Boljši!

Natalija Štefanovna. Slabši.

Čubukov. Nu, že se pričenja rodbinska sreča! Šampanjca!

Lomov. Boljši!

Natalija Štefanovna. Slabši! Slabši! Slabši!

Čubukov (trudeč se prekričati ja). Šampanjca! Šampanjca!

(Zagrinalo.)

(Prevedel Peter Miklavec-Podravski.)

